

Innspill til den kommende stortingsmelding om bærekraftsarbeidet i Norge og deltakelse i eventuell høring om Naturmeldingen

Forslag til vedtak

1. Styret gir sin tilslutning til forslag til prosess for deltakelse i eventuell høring om stortingsmelding om *Bærekraftig bruk og bevaring av natur - Norsk handlingsplan for naturmangfold*.
2. Styret i Osloregionen IPR gir innspill til den kommende stortingsmelding om bærekraftsarbeidet i Norge samsvar med vedlagte utkast.

Saksfremstilling:

1. Innledning

Regjeringen la den 27. september frem stortingsmelding 35 (2023-2024) *Bærekraftig bruk og bevaring av natur - Norsk handlingsplan for naturmangfold*. Per 1. oktober er det ikke fastsatt dato for eventuell komitehøring om meldingen. Sekretariatet foreslår at Osloregionen melder seg på komitehøring og at innspill baseres på Osloregionens høringssvar til utredninger fra Naturrisikoutvalget og Klimautvalget 2050.

Regjeringen inviterte den 3. september til innspill til den kommende stortingsmeldingen om bærekraftsarbeidet i Norge, med frist for skriftlige innspill 15. oktober. Stortingsmeldingen vil se på de områdene der Norge har størst forbedringspotensial, og knytte disse opp til nasjonale prioriteringer og samfunnsutfordringer. For å tilrettelegge for samarbeid, er det ønskelig å etablere et felles kunnskapsgrunnlag av utfordringsbildet på tvers av sektorer, forvaltningsmyndigheter og samfunnsaktører. Meldingen vil også vektlegge forvaltningens rolle i omstillingen til et bærekraftig samfunn. I invitasjonen stilles det konkrete spørsmål innen fire ulike tema. Dette er:

- Et trygt og bærekraftig velferdssamfunn
- Grønn og inkluderende vekst og verdiskaping
- Et motstandsdyktig lavutslippssamfunn, og
- Bærekraftig byer og lokalsamfunn.

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet inviterer samfunnsaktører til å komme med innspill og perspektiver, som kan bidra til en helhetlig tilnærming, til viktige samfunnsutfordringer i den kommende stortingsmeldingen. Sekretariatet foreslår at utkast til innspill til stortingsmelding om bærekraftsarbeidet legges fram til behandling for styremøtet 11. oktober, basert på tidligere avgitte høringssvar.

Interessepolitisk utvalg behandlet i møte den 26. september saken der følgende vedtak ble gjort:

Forslag til prosess for oppfølging av høring om Naturmeldingen og innspill til kommende stortingsmelding om bærekraftsarbeidet i Norge støttes.

I Osloregionens innspill til begge stortingsmeldingene skal det vektlegges at kommunene har et ansvar for å levere gode og forsvarlige tjenester, men det krever en finansieringsmodell som reflekterer de faktiske behovene vi står overfor. I en tid med stort press på kommuneøkonomien med behov for omstilling og nedskjæringer og sterkt behov for å prioritere kjerneoppgaver og lovpålagte oppgaver, forventer Osloregionen at alt arbeidet med natur og miljø som skal skje i kommunene fullfinansieres med friske statlige midler.

Styret behandler innspill til utarbeidelse av stortingsmelding om bærekraftsarbeidet i Norge innen følgende områder:

- *Et motstandsdyktig lavutslippssamfunn*
- *Bærekraftig byer og lokalsamfunn*
- *Et trygt og bærekraftig velferdssamfunn*

På bakgrunn av vedtak i interessepolitisk utvalg legges utkast til innspill fram for behandling i styremøtet 11. oktober. Nedenfor er forslag til Osloregionens innspill, der det først gis overordnet innspill, før svar på spørsmål fra Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet.

Forslag til innspill er basert på høringsinnspill til Nasjonal transportplan (juni 2023 og våren 2024), høringssvar til Klimautvalgets utredning (februar 2024) og Naturrisikoutvalgets utredning (juni 2024), samt andre relevante prosjekter og strategier.

2. Forslag til innspill

Osloregionen interkommunalt politisk råd (IPR) takker for invitasjonen til å gi innspill til kommende stortingsmelding om bærekraftsarbeidet i Norge. Osloregionen interkommunalt politisk råd (IPR) er et strategisk samarbeid som består av 65 kommuner inkludert Oslo kommune. Osloregionen jobber for at hovedstadsregionen skal være en bærekraftig og internasjonalt konkurransedyktig region. Den 29. august vedtok representantskapet nye strategiske føringer for 2025-2028, med tre overordnede mål som er svært relevante for bærekraftsarbeidet i regionen og for Norge. Disse målene er:

- Å bli et lavutslippssamfunn mot 2050
- Å ha en flerkjernet utvikling, basert på lokale fortrinn
- Å ha en attraktiv hovedstadsregion for næringsetablering, investering og kompetent arbeidskraft

Osloregionen IPR ønsker å gi innspill med svar på de spørsmål som stilles. Vi har gitt et samlet svar på de ulike tema, eventuelt spesifisert der det henvises til konkrete tema og/eller delmål.

Vi viser også til Osloregionens høringssvar til Naturrisikoutvalgets utredning, Klimautvalgets utredning NOU 2023:25, samt våre innspill til Samferdselsdepartementets og Stortingets behandling av NTP 2025-2036. Aktuelle tidligere høringssvar vedlegges. Til tema *Et motstandsdyktig lavutslippssamfunn* er særlig de to første høringssvarene relevant. Til tema *Bærekraftige byer og lokalsamfunn* er våre innspill til NTP 2025-2036 spesielt relevant.

Overordnet kommentar

Innledningsvis vil Osloregionen IPR gi følgende overordnede kommentar:

I en tid med stort press på kommuneøkonomien med behov for omstilling og nedskjæringer og sterkt behov for å prioritere kjerneoppgaver og lovpålagte oppgaver, forventer Osloregionen IPR at alt bærekraftsarbeidet innen natur og miljø som skal skje i kommunene fullfinansieres med friske statlige midler.

Osloregionen ønsker å adressere en generell opplevelse av at kommunene er sterkt underfinansiert ifht sine oppgaver og ansvar.

Svar på spørsmål fra Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet

1. *Hva kan være underliggende årsaker til at Norge har forbedringspotensial på de identifiserte delmålene?*

Svar fra Osloregionen IPR:

Vi viser til den generelle kommentaren over. Kommunene har et ansvar for å levere gode og forsvarlige tjenester, men det krever en finansieringsmodell som reflekterer de faktiske behovene vi står overfor.

Når det gjelder delmål 9.1. om *Utvikle pålitelig, bærekraftig og solid infrastruktur av høy kvalitet, herunder regional og grensekryssende infrastruktur, m.m.* vil vi vise til vårt innspill til NTP 2025-2036, om behovet for jernbanesatsing i Osloregionen, samt investeringer og oppgraderinger på grensekryssende jernbane, korridorene Oslo-Stockholm og Oslo-Gøteborg.

2. *Hva er viktigst å ta tak i for å lykkes i arbeidet på de ulike tema?*

Svar fra Osloregionen IPR:

Det vises til overordnet kommentar innledningsvis.

For å lykkes i bærekraftsarbeidet på de ulike tema forutsettes det ressurser, kapasitet og kompetanse. I vårt innspill til Naturrisikoutvalget har vi sagt følgende: «Osloregionen er enig i at kommunene har viktige roller, men vil påpeke at det forutsetter hjemler, rammeverk/virkemidler og ressurser til å kunne ta disse rollene.» Dette gjelder også generelt for bærekraftsarbeidet.

Osloregionen IPR har i ulike høringer påpekt behovet for støtteordninger som Klimasats og den nylig innførte Natursats. Det er avgjørende at denne type ordninger videreføres og styrkes.

Videre vil vi påpeke behovet for samarbeid mellom sektorer og på tvers av forvaltningsnivå, se neste spørsmål.

3. *Hvordan fremme samarbeid og partnerskap innenfor det offentlige, samt mellom det offentlige, privat sektor og sivilsamfunnet?*

Svar fra Osloregionen IPR:

Samarbeid på tvers av sektorer og forvaltningsnivå må styrkes og virkemidler og politikk må være bedre koordinert enn i dag, med større forutsigbarhet.

Osloregionen etterlyser også et mer forpliktende samarbeid mellom forvaltningsnivåene.

4. Har dere eksempler på initiativer som har vært vellykket (lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt)?

Svar fra Osloregionen IPR:

Osloregionen IPR er eksempel på regionalt samarbeid på tvers av kommune- og fylkesgrenser, som har fungert godt i snart 20 år. Dette er politisk samarbeidsorganisasjon mellom kommuner, der vi har samlet oss om store felles samfunnsutfordringer innen samferdsel/transport/mobilitet, klima og miljø, og næringsutvikling. Osloregionen som samarbeidsallianse ble etablert i 2005. Fylkeskommunene var også en del av samarbeidet fra starten.

Gjennom samarbeidet er det utviklet felles strategier (f.eks. Samordnet areal- og transportstrategi), gjennomført felles prosjekter, stått sammen om felles uttalelser om f.eks. miljøtilstanden i Oslofjorden og andre aktuelle saker. Organisasjonen fungerer også som et nettverk for både politisk og administrativt samarbeid, med gjensidig respekt for hverandres utfordringer.

Et eksempel på initiativ i Osloregion-samarbeidet er prosjektet *Energistasjoner for grønn næringstransport*, med støtte fra Klimasats, der Osloregionen og Østlandssamarbeidet samarbeider om hvordan kommuner og fylkeskommuner skal tilrettelegge for omstilling av tungtransporten på vei. Dette kompletterer initiativet Grønt landtransportprogram.

Et annet eksempel på regionale initiativ er Osloregionens ordførererklæring på klima og miljø, signert i 2019 av over 50 ordførere i forbindelse med Oslo som europeisk miljøhovedstad og fornyet i 2022. Dette er en ambisjonserklæring på klima og miljø, med anerkjennelse av utfordringene og forpliktelsene man har.

3. Anbefaling og konklusjon

Saken ble behandlet i interessepolitisk utvalg den 26. september. På bakgrunn av behandlingen har sekretariatet utarbeidet utkast til innspill. Sekretariatet anbefaler at styret den 11. oktober gir sin tilslutning for forslag til innspill til kommende stortingsmelding om bærekraftsarbeidet i Norge som Regjeringen har invitert til. Forslaget er basert på tidligere høringsvar og relevante prosjekter og strategier.